

FAGFORBUNDET | Yrkesseksjon helse og sosial

Dialogkort Brukerstyrt personlig assistanse (BPA)

Refleksjonskort til personlige assistenter og arbeidsledere i BPA-ordningene

I dag organiseres mange BPA-ordninger uten nær kontakt med arbeidsgiver. Det er opp til bruker/arbeidsleder og assistenter å skape et godt arbeidsmiljø og en god hverdag sammen, med vekt på brukerstyring og frihet for den med assistansebehovet.

Dialogkortene kan brukes av deg på egenhånd, som del i personalmøter eller opplæringen din. Mens noen spørsmål kan besvares direkte, da svaret ligger i gjeldende lovverk for arbeidsmiljø og helse- og omsorgstjenestene, vil etiske dilemma kunne ha flere gode svar.

Etikk handler om å reflektere omkring hva som er rett og galt. Det er opp til dere å være sammen om å finne løsninger som sikrer en god kultur i BPA-ordningen deres. Arbeidsleder og arbeidsgiver bør gi god opplæring og informasjon, slik at alle ansatte kjenner til verdisynet og målet med ordningen. Lykke til!

Gratulerer! Du kan ta opp et tema du selv vil diskutere.

Du følger en kollega på sosiale medier. En dag står det mye om hvor krevende og slitsom jobb hun mener at hun har. Dere bor i en liten kommune hvor det er lett å finne ut hvor hun jobber.

Hva gjør du?

Din arbeidsleder vil at du skal trekke deg tilbake når han får besøk av kjæresten sin. Derimot er kjæresten hans veldig interessert i å prate med deg og inviterer deg gjerne med på det de holder på med.

Hva gjør du?

Gutten du er assistent for, vil hjem fra ungdomsskolen før dagen er slutt. Han er ikke syk.

Hva gjør du?

En av dine kollegaer ringer deg en kveld og forteller at arbeidslederen snakket stygt om deg.

Hva gjør du?

Etter at en ny assistent begynte i jobben, gir arbeidsleder alle ekstravaktene til ham.

Hva gjør du?

Du er provosert over hvor lite husarbeid som gjøres når de andre assistentene er på jobb. Det er ekkelt å komme på jobb og for mye å gjøre for deg.

Hva gjør du?

Du er assistent for en person som er gift, og opplever at både arbeidsleder og ektefellen omtaler og bruker deg som en tjener.

Hva gjør du?

Arbeidslederen sier at du skal skrive timer og få ekstra lønn for timer du ikke jobber. Han er redd for å miste timene hvis han ikke bruker opp alle.

Hva gjør du?

Du mistenker at en av de andre
assistentene stjeler penger fra personen
dere jobber for.

Hvordan tar du det opp?

Hva gjør du om foreldrene til et barn du assisterer vil at du skal bruke tvang og makt for å få barnet til å kle på seg, spise riktig, rydde rommet og gjøre lekser?

Arbeidslederen din blander ofte alkohol og sterke medisiner. Han er da vanskelig å vekke dagen derpå og du gruer deg til å jobbe.

Hva vil du gjøre i en sånn situasjon?

Du er ansatt hos en mann som har omsorgen for sitt barn annenhver helg. Du ser at han ikke har noen god omsorgsevne for barnet sitt.

Hva gjør du i en slik situasjon?

Du og arbeidslederen din skal på ferie. Du vet at han ikke har god råd, og han sier at dersom du betaler flyreise og opphold selv, så skal du få skrive doble timer i en periode framover helt til beløpet er dekket.

Hva gjør du?

Det skal ansettes en ny assistent i ordningen hvor du har jobbet i 2 år. Den ene søkeren kjenner du fra før av, og du har erfart at han ikke er pålitelig.

Bør du si noe?

Når en av de ansatte kommer på jobb, pleier barnet dere jobber for å bli veldig stille og nedstemt. Barnet vil ikke være alene med den andre.

Hva gjør du?

En arbeidsleder sier at du skal gjøre hva enn han ber deg om, hvis ikke vil du få sparken. I morgen vil han at du skal smugle sprit med ham.

Hva gjør du?

Din arbeidsleder vil du skal kjøre fortere enn fartsgrensa for at han skal rekke et møte.

Hva gjør du?

Du opplever at arbeidsleder trakasserer en assistent som jobber sammen med deg. Samtidig opplever du aldri noe slikt selv.

Hva gjør du?

Arbeidsleder vil aldri ha noen arbeidsplan for dere faste ansatte og mener at dere skal jobbe når han tilkaller dere. Han sier at dere vil miste jobben dersom dere varsler om dette til arbeidsgiver.

Hva gjør du?

Du møter på en bekjent av arbeids-
lederen din. Han vil snakke om arbeids-
lederen og antar at du kan si hva som
helst til ham.

Hva gjør du?

Arbeidslederen din søker etter nye ansatte og leser høyt fra søknadsbunken. Hun er nedlatende til de som har en annen religiøs trosretning.

Hva gjør du?

Arbeidsleder vil at du skal følge med til et sted hvor han skal kjøpe sex.

Hva gjør du?

I ferien har arbeidslederen din droppet å ta medisinene sine. Du opplever at han virker dårligere enn vanlig, men du kan ikke noe om medisinene.

Tar du det opp?

En av dine kollegaer er gravid og arbeidsleder vil ikke lengre bruke henne på tilkalling. Du får derfor tilbud om alle de ekstra vaktene.

Hva gjør du?

Du søker på BPA-jobber. I en jobb-annonse står det at du må være røyk- og snusfri på jobb. I en annen jobbannonse står det at du må tåle å jobbe i et hjem med både husdyr og røyk. Er du enig i at assistenter skal være røykfrie på jobb hos en som ikke tåler røyk, mens assistenter skal tåle å jobbe hos en som vil røyke i eget hjem? Hva står på spill her og hvorfor er du uenig eller enig i dagens lovverk?

Arbeidsgiver vil at de ansatte skal ta opp misnøye eller tilløp til konflikter på jobb direkte med personalavdelingen. Det har vært en del uheldige hendelser tidligere, før du ble ansatt. Arbeidsleder vil at du tar opp saken med henne først.

Hva gjør du?

Assistenten bestemmer middagen for personen hun assisterer uten at hovedpersonen selv er med på å bestemme det. Er det greit? Har det betydning om personen selv er arbeidsleder eller om vedkommende har en medarbeidsleder?

Du er assistent for et barn med utviklingshemming. Hun får aldri lov til å gå på kino av foreldrene, som mener hun bråker for mye. Hun har ikke vært på kino på 5 år. I bursdagsgave får jenta et kinogavekort av tanta si, og hopper av glede.

Hva gjør du?

Du er på ferietur med arbeidsleder og begge drikker seg fulle og sier mye stygt til hverandre. Dagen etter sier arbeidsleder at du har sparken.

Hva gjør du?

Du er på ferietur med arbeidsleder, og dere har avklart at du skal ha fri noen timer hver dag. Så blir arbeidsleder syk og trenger deg hele døgnet. Han sier at du ikke kan ta deg fri og det er ikke mulig å tilkalle noen andre til å jobbe.

Hva gjør du?

Du er på ferietur med arbeidsleder, og han vil at du skal sove i samme seng som ham.

Hva gjør du?

Arbeidsleder får plutselig besøk og unnskylder rotet hjemme med at assistenten hans er håpløs og lat, mens du hører på.

Hva gjør du?

- a. Arbeidsleder kommer med venneforespørsel på Facebook.

Hva svarer du?

- b. Arbeidsgiver pålegger assistenter å ikke være venner med sine arbeidsledere på sosiale medier.

Hva tenker du at de signaliserer med en slik policy?

En kollega driver stadig med mobiltelefonen sin i arbeidstiden. Du synes han burde være mer til stede. Arbeidsleder sier ikke noe på det.

Hva gjør du?

Du assisterer arbeidsleder på julebord.

Hva slags klær velger du å ha på deg?

Arbeidsleder og familien hans har hatt flere store middagsselskap i det siste. Når du kommer på jobb, er det du som må vaske opp og rydde etter festene.

Hva gjør du?

Arbeidsleder tar ikke ansvar for privat-
økonomien sin. Du blir bekymret.

Hva gjør du?

Arbeidsleder er deprimert og du ser at han driver med selvskading.

Hva gjør du?

Vennene til ungdommen du jobber for behandler ham ikke pent. Han lar det gå ut over deg og sier stygge ting, for å prøve å vinne tilbake deres respekt.

Hva gjør du?

På skolen til barnet du jobber for, presses du ofte til å forsømme oppgavene dine for barnet og heller bistå læreren som har ansvar for en stor klasse på 25 elever. Læreren skryter veldig av deg. Barnet du jobber for har det ikke bra.

Hva gjør du?

Foreldrene i en BPA-ordning er stadig uenige om hvordan de skal oppdra barna. De krangler høylytt foran barna, inkludert barnet du assisterer. Han blir veldig urolig av det.

Hva gjør du?

Foreldrene i en BPA-ordning er skilt og bor i hver sin kommune. Du pendler sammen med barnet og ser at barnet har begynt å lyve en del for foreldrene.

Hva gjør du?

Foreldrene vil at barnet skal klare seg mest mulig selv og nekter deg å hjelpe til hvis han for eksempel faller og slår seg på trening. Selv føler du at det blir for tøft for barnet.

Hva gjør du?

En forbipasserende slenger ut en stygg kommentar og slår ungdommen du assisterer i bakhodet på vei hjem fra kino.

Hva gjør du?

En arbeidsleder hintar om at livet ikke er
verdt å leve.

Hva gjør du da?

Det er julaften, og hele familien er nysgjerrige på den nye jobben din som personlig assistent: «Spiser hun selv, kan hun gå på do alene...?»

Hva svarer du på slike spørsmål?

En arbeidsleder blir servert mindre middag enn vanlig. Assistenten sier det er fordi det ble spist en større lunsj samme dagen.

Er det greit?

Hva må man gjøre for at ingen av
assistentene skal føle seg ekskludert, og
heller får følelsen av å bety noe for
kollegagruppen og arbeidsleder?

Flyplasspersonell snakker over hodet på arbeidslederen, og har øyekontakt med deg som er assistent og stiller spørsmålene til deg.

Hva gjør du?

